

glas

slovenske kulturne akcije

Leto VIII. 8 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 30. 4. 1961

BODOČI VESOLJNI ZBOR IN VPRAŠANJE EDINOSTI

V našem 20. stoletju, v času, ko med bogoslovci ni bilo redko mnenje, da je Vatikanski cerkveni zbor (1870) z razglasitvijo papeževe nezmotljivosti nadaljno potrebo zborov odpravil, je papež Janez XXIII. dne 25. januarja 1959. oznanil sklicanje novega vesoljnega zbora kot nekaj samo po sebi razumljivega, tradicionalnega in iz samih osnov in bistva Cerkve izhajajočega. Načela prvenstva in "sobornosti" si torej ne nasprotujeta, temveč harmonično drug drugega dopolnjujeta. Po navdihnjenju Sv. Duha naj danes vsa Cerkev rešuje najtežje probleme našega časa.

O čem bo razpravljali bodoči vesoljni zbor? Zdi se, da v danem trenutku še ni mogoče dati zadovoljivega odgovora na to vprašanje. Z ene strani veže do samega začetka koncila vso množico delavcev, ki ga pripravljajo stroga molčečnost; z druge strani pa je bogastvo tém, s katerimi so se odzvali papežu skoraj vsi katoliški škofje, redovi in univerze tolikšno, da brez ogromnega predhodnega dela ni mogoče reči, katere med njimi so najpomembnejše. Z njihovo ureditvijo in študijem se zdaj ukvarja deset komisij in dve tajništvi.

Opirajoč se na nekatere papeževe izjave bi morda lahko rekli, da bo bodoči koncil govoril o "svetu" in "Cerkvi".

Sodil bo o svetu, o njegovih resničnih vrednotah in o anti-Kristusovih težnjah, ki tudi v naši dobi prodirajo vanj v takih strašnih podobah kot jih je videl sv. Janez v svojem skrivnem razodetju. Razpravljal bo o Cerkvi, o njeni duhovni preosnovi in pomladitvi, o njenem kultu, zakramentih, hierarhiji, njeni apostolski in misijonski dejavnosti...

Seveda se bosta obe témi ali oba kroga tém nujno med seboj prepletala in pronicala. Odkar je namreč Beseda meso postala svet živi v Cerkvi. Naš čas je čas Cerkev in v njem se bije boj za človeka, ki naj zaživi z vsem svojim bitjem v novi krščanski eksistenci. Ta se uresničuje le v dejavni ljubezni, v delih ljubezni in zato je njen prvi pogoj neka temeljna razdalja od vsega na svetu, neka določena mera askeze in žrtev, takih, na primer, kot so jih bili in so jih zmožni svetniki in mučenci.

Iz tako pojmovane verske eksistence je samo po sebi umevno, da notranja reforma vključuje v sebi ali vsaj terja edinost vseh kristjanov. Biti namreč ne pomeni le razbiti vse okorele, vražje pregraje, ki so jih antipatija, zmeta in krivica zasadile med nas, temveč pomeni biti skupaj, biti eno, združen in spravljen, pomeni ljubiti.

Tej poslednji témi — edinosti Cerkev — bo predvsem posvečen naš prvi kulturni večer.

P. K.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

V soboto, dne 6. maja ob 19. uri prvi kulturni večer
v dvorani Bullrich, Sarandí 41, Capital.

S p o r e d

BODOČI VESOLJNI CERKVENI ZBOR IN EDINOST CERKVE

Predava g. dr. Pavel Krajnik

(Prosimo točnosti, ker je za našim večerom v isti dvorani že naslednja prireditev.)

"...Ko bo ta važna naloga izpeljana in bo tako odstranjeno, kar bi moglo po človeškem gledanju predstavljati oviro, in bo izčiščena pot, bomo predstavili Cerkev v njenem sijaju, "brez madeža in gube", in bomo dejali vsem, ki so ločeni od nas, pravoslavnim, protestantom itd.: Pogledajte, bratje, Cerkev Kristusovo! Trudili smo se, da bi ji ostali zvesti... Pridite, pridite: glejte, pot povratka, srečanja, zavzemite ali znova zasedite vaše mesto, ki je za mnoge izmed vas mesto vaših očetov! O kako radost, kak procvit — celo v prosvetnem in družbenem redu — bi vsemu svetu lahko prinesel verski mir obnovljene krščanske družine!"

(Iz nagovora sv. očeta Janeza XXIII. voditeljem italijanske Katoliške akcije avgusta 1959.)

SLOV. KULT. AKCIJA

Drugi kulturni večer
bo v soboto, dne 20. maja.

Predaval bo g. univ. prof. dr.
Filip Žakelj:

OB NOVEM SLOVENSKEM
PREVODU SVETEGA PISMA

GLAS

Vam prinaša mnogo gradiva o kulturnih in splošno narodnih dogodkih doma in po svetu. Resnično postaja list že nujna potreba rojakov in je med njimi tudi priljubljen. Vendar vzdrževanje lista terja velikih stroškov. Podprite zato list še Vi s svojim darom za

GLAS

TARIFA REDUCIDA

Concesión 6228
Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
Nº 624.770

JUBILEJNO NAROČNINO SO PLAČALI:

g. dr. Jože Dobovšek, Capital, 800.— pesov;
Društvo Slovencev v Mendoza, 800.— pesov;
g. Božnar Pavel, Mendoza, 800.— pesov.

NABIRKA: g. dr. Milan Pavlovčič je na svojem predavanju o Slov. kult. akciji v Clevelandu nabral za SKA 32. —dolarjev.

ZA TISKOVNI SKLAD GLASA so darovali: g. Muhr Oton, ZDA, 2.— dolarja.

Vsem najlepša hvala.

NAŠ NOVI POVERJENIK ZA NEMČIJO: Poverjenišvo za SKA je v Nemčiji prevzel č. g. Ciril Turk. Njegov naslov: Mathildestrasse 18, OBER AUSEN - STERKRADE, Deutschland.

— Kvartet Finkovih se je v petek, dne 21. aprila predstavil na kanalu TV 7 in zapel Adamičevo "Petnajst let" in "Lastovička". Ta oddaja Senderos de Gloria je imela namen, da predstavi zmagovalce tekmovanja, ki ga je lansko leto skozi vse leto oddajal Radio Splendid. Pri tem tekmovanju je kvartet Finkovih dobil med vokalnimi skupinami prvo nagrado.

— Za petdesetletnico smrti slikarja Ivana Groharia je v Ljubljani izšla monografija o tem velikem slovenskem umetniku iz skupine impresionistov, ki je moral zaradi težav časa, v katerem je živel, tako mlad umreti. Monografijo je izdala Državna založba Slovenije kot 10. zvezek zbirke "Slovenski likovni umetniki". Knjižga je bogata na izredno uspelih reprodukcijah.

— "Naš tednik - Kronika", glasilo koroških Slovencev objavlja v svoji številki z dne 2. marca 1961 snominski članek o dr. Korošču ob dvajseti obletnici njegove smrti in ponatiskuje za oznako dr. Korošca kot državnika članek Rude Jurčeca "Dr. Anton Korošec in Evropa", kot ga je napisal v božični številki Svobodne Slovenije.

— "Ameriško domovina" je v svoji številki z dne 23. februarja ponatisnila članek Glasa (dec. 1960): Josip Vidmar brez krinke.

— Akad. slikarica Aleksa Ivančeva je v februarju 1961 priredila že svojo drugo razstavo v Maroku in je v prvih dneh razstave prodala več del. Še dalje časa misli ostati v predelih pod Atlasom, kjer slika motive na robu puščave in gorovja.

— Izšel je 1. zvezek drugega letnika velike revije "Studia Croatica". Zbornik obsega 96 strani velikega formata in je opremljen z mnogimi reprodukcijami. Ravnatelj je Ivo Bogdan, glavni urednik pa Branko Kadić. Naroča se na naslov: 25 de Mayo, p. 2, of. 17 - Buenos Aires.

— Knjiga Suvremeni pisci Hrvatske, ki je l. 1959 izšla v Zagrebu navaja, da sta tudi dva Slovence, ki pišeta v hrvaščini: Tone Potokar, ki je nekaj desetih slovenskih knjig prevedel v hrvaščino, še več hrvatskih, srbskih, bolgarskih in macedonskih pa je prevedel v slovenščino. Slovenka Sonja Severjeva je voditeljica otroškega zabavišča v Zagrebu in je

STROJ IN MISEL

Vsako orodje, od prvega krepelca, ki ga je zagnal Adam, do medplanetnih raket, je nekakšen podaljsek uda ali nadomestilo za mišice; človek si skuša z njim podvreči stvari in postati vedno v popolnejši meri gospodar sveta. Do prejšnjega stoletja je bil napredek razmeroma počasen in pičel. Prava tehnična revolucija se je začela šele z iznajdbo umetne pogonske sile, ko je orodje zamenjal stroj. Dandanes opravljajo stroji delo, ki bi zanj potrebovali pet milijard delavcev.

Spet nova doba pa se je začela z iznajdbo elektronskih strojev, brez katerih si tudi z atomsko silo ne bi znali pomagati; vsak otrok že ve, kaj je elektronsko oko, elektronski drobnogled, elektronski možgani. Za moderno znanost in industrijo je posebno važen elektronski računski stroj. Stroj sam je zgradil sicer že Pascal pred dvesto leti: v glavnem je to današnji kilometrski števec. A tisti nerodni skupek lesenih in kovinastih vreten, koles, bobničev je nadomestila precizna mehanika, počasni ročni pogon pa svetlobni impulzi, s katerimi potujejo zdaj številke s hitrostjo 300.000 km na sekundo.

Človek je slab računar. Na koncu minulega stoletja je neki matematik potreboval 30 let, da je prignal razmerje obod: premer kroga ($\pi = 3,1416...$) do 700 decimalk. Leta 1951 so potrebovali takratni stroji za isto delo 25 minut, današnji ga opravijo v 43 sekundah in kmalu ga bodo v eni sekundi. Knjižgo logaritmov izračunajo v osmih sekundah. Takih strojev je na vsem svetu okoli tisoč. Razrešili so že veliko problemov, ki so stoletja mučili matematike in ovirali znanstveni napredek. Omožčili so polete v vesmirje, kajti za natančno usmeritev raket so potrebni računi s števili, ki imajo po 200 številke.

Človek slabo računa in še slabše sklepa, primerja, izbira. Če obstaja n. pr. petnajst možnosti s povezavo različnih činitelev, človeški razum odpove; v sodobnih znanstvenih problemih pa je treba izbrati najugodnejšo možnost med stotisoči in milijoni: stroj pove v nekaj sekundah, katera kombinacija je najhitrejša, najboljša — ali edina uspešna. Pol ure po padcu borze v neki državi, dobijo n. pr. petrolejske ladje sredi oceana po radiu nalog, naj peljejo svoj tovor drugam: elektronski stroj v centrali prevozne družbe je skoraj v hipu "premisli" in povedal, v katerem drugem pristanišču na svetu bo prodaja najugodnejša, ter je pri tem upošteval veliko možnosti in činitelev: zemljepisni položaj ladje in pristanišč, ki bi prišla v poštev.

— Hollywood je že izdelal film o stari zavezi, ko je Cecil Mille ustvaril film "Deset zapovedi". Sedaj so se odločili spraviti na platno novo zavezo in so že zbrali glavne igralce: Max von Sydov je določen za vlogo Jezusa, Spencer Tracy za vlogo Pilata, Elizabeth Taylor bi igrala Magdaleno in Marlon Brando vlogo Judeža Iskariota.

— Zahodna Nemčija prireja vsako leto v maju operne festivale v Wiesbadenu, ki postajajo najpomembnejša nemška glasbena prireditve te vrste. Na festivalu sodelujejo razne operne skupine z vsega sveta. Letos bo sodelovala beograjska opera z deli: Prokofjev "Igralec", Borodin "Prince Igor" in "Don Quijote" Masseneta.

— V prostorih Umetnostne akademije v Bonnu so odprli razstavo

Ekspressionizma v knjigi in sliki. Tej smeri so določili časovni okvir in sicer od 1920 do 1923. Med književniki so zajeti Franz Werfel, Gottfried Benn, Hermann Kasack in Gregor Trakl, od slikarjev pa Paul Klee, Max Beckmann in Oskar Kokoschka.

— Mladi nemški dramatik Hermann je l. 1958 prejel največjo nemško nagrado za dramska dela, ki nosi ime po Gerhardt Hauptmannu in sicer za delo "Mlado cvetje". Gledališče v Oberhausenu je pred kratkim uprizorilo njegovo novo delo, ki nosi naslov: "V hiši giganta". Na odru se razvija zgodba rudarske družine, ki je odšla bivat v hišo velikana na vrhu gore. Sobe so ogromne in razsežnost prostorov je nazadnje usodna za vso družino, ki propade. Pisatelj uporablja alegorijo, da bi izrazil svojo

zadevno razdaljo, stroške prevoza in čas, ceno, carino itd. V biblični eksegezi so končno mogli natančno ugotoviti rodovnik okoli 800 različnih zapisov in prevodov sv. pisma. Stroj "bere" vse srednjeveške spise in bo sestavil njih konkordanco. Stroj prestavlja besedilo v več jezikov hkrati s hitrostjo nekaj tisoč besed na minuto in upošteva deloma že tudi slovnico. V Rusiji so začeli baje graditi elektronsko enciklopedijo, ki bo v hipu odgovorila na najbolj zamotana vprašanja iz katerega koli področja: znala bo na pamet najpopolnejšo knjižnico na svetu.

Stroj torej ni več zgolj nadomestilo za mišice, ampak pomaga človeku misliti: delu se je pridružila *informacija*, ki je kvalitativni pojem: stroj izbira, primerja, sklepa.

Ob teh res čudovitih dosežkih prevzema nekatere strah: stroj bo presegel človeka; druge pa zmagoslavje: stroj vse ve, vse izračuna za nazaj in za naprej, stroj je vseomogočen, Boga ne potrebujemo več. (Tako je ob prvem Luniku govoril moskovski radio.) V resnici pa to vprašanje sploh ne obstaja. Stroj je bil do zdaj res zgolj orodje, elektronski možgani pa pomagajo človeku na področju misli in sklepanja. Toda stroj bo vselej le papiga: znal bo, česar ga bo človek naučil. Stroj rešuje zamotane probleme, toda človek mu ji hmora "nastaviti". Stroj prevaja in pri tem upošteva slovnico, a ničesar ne razume in ne upošteva zunanjega sveta: če prevaja Goetheja ali Danteja, prevod ni več Goethe ali Dante, ni več umetnina. Stroj ničesar ne iznajde, ničesar ne ustvari. Njegov spomin je sicer boljši kakor naš, a je mrtev, naš pa je integrativen, dopolnilen, živ. Stroj je bistveno omejen, enostranski, strokovnjaški (v slabem pomenu), človek pa je bistveno vesoljen, odprt v neskončnost. Stroj bo delal čudežne stvari, ki si jih danes še predstavljati ne moremo, a na začetku bo vselej misel, misel pa more razodeti le duh.

Moderna znanost ustvarja brez dvoma neslutene možnosti: človek si bo osvojil vesoljni prostor, morda do neke meje celo čas; igral se bo z zvezdami, kakor zdaj samo pesniki, postal bo morebiti velikan, hranil se bo enkrat na leto s kemičnimi kroglicami (čeprav dvomim, da bi se v njegovih laboratorijih že porajal s pomočjo umetnih bioloških sprememb — mutations dirigées — *homo sapientior* ali *metanthropos*, kakor sanja Jean Rostand); ustvaril si bo nove umetne svetove — in z vsem tem nove strahotne nevarnosti: ostal bo Prometej, gospodar ustvarjenega sveta, duh in njegova krhka posoda ter bo morda še bolj zavestno kot zdaj klical: Abba, Oče!

Rafko Vodeb (Louvain)

napisala več mladinskih povesti v hrvaščini in slovenščini.

— Cankarjeva založba v Ljubljani je izdala Izbrano delo pesnika Mirana Jarca. Knjigo so uredili Bojan Štih, Juš Kozak in Matkova. Delo nosi naslov "Človek in noč" in obsega nad 400 strani. Zlasti je zajeta vsa lirika od prve pesmi Trhlo drevo do zadnje O, gozdovi širni. Pač pa je proza podana le v izvlečkih, dasi je pesnik zlasti zadnja leta gojil novelo in esej. V knjigi manjkajo ravno eseji in kritike, ki jih je objavljal v Domu in svetu in v Ljubljanskem zvonu.

odmevi

— "Demokracija" v Trstu prinaša v številki 15. oktobra sestavek, v katerem piše o Slovenski kulturni akciji naslednje: "Z nastopom daljših noči bomo spet z večjim užitkom segli po slovenski knjigi. Izdaje izredno po-zrtvovalne Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu ne bi smele manjkati na knjižni polici sleherne slovenske hiše v zamejstvu. Posebno priporočamo zbirko "Dnevi smrtnikov", ki prinaša 24 črtic sedemnajstih pisateljev in pesnikov. Delo je razdeljeno v štiri poglavja: dan, noč, mrak in sij. Zamisel in izbero je oskrbel Alojzij Geržinič. Delo Slovenska likovna umetnost v zamejstvu je izredno zanimivo; med sodelujočimi je tudi naš znanec prof. France Gorše. Meddobje, kulturna revija, prinaša najzlahtnejše sadove slovenske zamejske umetniške ustvarjalnosti."

— Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani sestavlja Tehnični slovar. Vodja dela dr. Božo Vodušek je izjavil, da so dosedaj spravili skupaj polovico materiala. Ko bo v celoti zbran, ga bo treba obdelati, kar bo brez dvoma tudi vzelo precej časa. Nekaj let skoraj še ne moremo računati, da bi ta prepotrebni slovar izšel.

— "Ameriška domovina" (štev. z dne 26. januarja 1961) je objavila kritično poročilo o Zgodovinskem atlasu Slovenije, ki ga je napisal Vili. Med drugim pravi: "Zemljevidi, ki zadevajo neposredno slovensko preteklost, so vzeti iz Gruden-Malove Zgodovine slovenskega naroda in iz dr. M. Kosove Zgodovine Slovencev pa iz italijanskih in nemških zgodovinskih atlasov. Delo je kljub nekaterim pomanjkljivostim dosti dobro in bo brez dvoma lahko služilo namenom, ki mu jih je avtor določil. Tudi v tiskarskem pogledu je dobro izdelano in lično opremljeno. Pavlovčičev Zgodovinski atlas je prvi svoje vrste in je prav, če pride v vsako slovensko hišo, prav posebno pa v slovenske domove po Ameriki, Kanadi in drugod po svetu."

— "Družabna pravda" (1. 3. 1960) prinaša kritično poročilo o Zgodovinskem atlasu Slovenije, ki ga je napisala Elga. Pravi med drugim: "...Ko je atlas videl argentinski znanec (profesor), se ni mogel načuditi, kako more mala slovenska izseljenska družina izdajati taka velika dela. Rekel je: Velika mora biti vaša ljubezen do domovine, da ste pripravljene toliko žrtvovati za svojo kulturo... Tisk in razdelitev snovi sta zelo dobra... Prof. Pavlovčič in založnica zaslužita vso pohvalo in pa tudi materialno pomoč..."

dvom v človeka, ki se podaja na zavojevanje vsemirja.

— Z izdajo knjige "Od hinduizma do Jezusa Kristusa" je razgibal Baxt Sing tisoče svojih rojakov v Indiji. V njej ta sodobni Hindujec pripoveduje, kako so ga najprej razočarali kristjani zapadnega sveta, potem pa je našel Kristusa v evangelijih.

— V dneh od 3.-5. januarja se je v Stresi zbralo 150 italijanskih katoliških pisateljev na sestanek, kjer so se razgovorili o odnosu med kulturo in milostjo.

— Znani švedski katoliški pisatelj Sven Stolpe je pred 2000 poslušalci branil na univerzi Upsala doktorsko tezo o švedski kraljici Kristini. Delo nosi naslov: "Od stoicizma do mistike". Prišel je do presenetljivega zaključka, da

kraljica ni zato prestopila v katolicizem, ker bi jo neko religiozno doživetje prepričalo o njega resnici, ampak bolj zato, ker je pričakovala v katolicizmu več prostosti za svoje svobodomiselnost kot jo je našla v strogem švedskem luteranstvu. Šele v Rimu, kjer se je naselila, je našla pot, ki jo je vodila k mistiki.

— V Salzburgu so ustanovili "Družbo Edmunda Burkeja", ki si je naložila nalogo proučevati delo tega vodilnega političnega misleca anglosaškega sveta in prikazovati osnove tradicionalnega angleškega in ameriškega naravnega prava v zvezi z antičnim in srednjeveškim evropskim kontinentalnim naravnim pravom. Samo iz perspektive naravno-pravne državnosti misli je mogoče demokratično pravo utrditi tudi v deželah brez stoletja stare demokracije.

doma in po svetu

— UNESCO navaja, da je med pisatelji svetovne književnosti po številu prevedenih del in po številu jezikov, v katere so ta dela prevedena, na prvem mestu Lev Tolstoj. Njegova dela so prevedena v 23 državah. Na drugem mestu je Shakespeare in na tretjem pravljicar Andersen. Njih dela bero v 22 državah v lastnem jeziku. Za temi tremi se vrste Dickens, Dostojevski, Turgenjev, A. Dumas, Puškin, Pearl Buck, Jules Verne, Mark Twain, Jack London, Joseph Conrad, Guy Maupassant, Platon, Victor Hugo, E. Zola. Nekaj največjih pisateljev pa je prevedenih le v malo jezikov. Med temi so Homer, Cervantes, Goethe in Dante. Nobeden od teh ni preveden v več ko 12 jezikov.

— UNESCO je po svojih institutih in sodelavcih ugotovil, da govore ljudje na zemlji 2796 različnih jezikov. V tem številu niso upoštevani sorodni dialekti istih jezikov. Najbolj razširjen je kitajski jezik, ki ga govori 500 milijonov ljudi, za njim je angleški — 250 milijonov, ruski — 150 milijonov, japonski — 100 milijonov.

— Za leto 1960 so Mohorjevo družbo v Celju vodili: prof. Miroslav Ravbar, predsednik, inž. France Adamič, dr. Stanko Canjkar, dr. Saša Cvahte, Jože Gregorič, prof. Tine Orel, Alojz Ostrc, Vinko Trček, dr. Anton Trstenjak, Štefan Trobiš, Stojan Zavašnik in Jože Kroflič, ki je bil direktor založniškega podjetja.

— Najvišjo italijansko literarno nagrado "Zlato pero" je za leto 1960 je prejel znani italijanski pesnik Giuseppe Ungaretti. Med založniškimi podjetji je prejela prvo nagrado založba Vallecchi.

— Ljubljanska literarna revija Naša sodobnost ima nov uredniški odbor. Dne 16. jan. 1961 je bila seja uredniškega odbora (v njem so bili tudi Juš Kozak, Miško Kranjec, Boris Zihel, Vladimir Kralj), in je glavni urednik revije Drago Šega poročal o delu v zadnjih petih letih. Izbran je bil nov uredniški odbor in so člani: Marijan Brezovar, Dušan Pirjevec, Drago Šega, Bojan Štih in Beno Zupančič. Glavni urednik je še naprej Drago Šega.

— Posebna senzacija francoskega književnega trga v letu 1960 je bila izdaja "Evangelija po sv. Tomažu". Pet francoskih orientalistov je iz koptskega jezika prevedlo tekste papyrusa, ki je obsegal 13 knjig in ki so jih odkrili v letu 1945 v Egiptu. Me-

nijo, da je delo v obliki, kot je bilo odkrito, nastalo ok. l. 150 po Kr. in navajajo, da sta besedilo in uvod delo apostola Tomaža. Večina vsebine je že v drugih štirih evangelijih, mnogo pa je poglavlji, ki so nova.

— Delo Igorja Šentjurca "Gebot für den Mörder" je izšlo v francoskem prevodu, kakor poroča Bulletin critique du Livre français. Izšlo je pri založbi Julliard in je iz nemščine prevedla Edith Vincent. Prevod ima 216 str., cena NF 9,90 (pribl. 2 in pol dol.). Kritik delo priporoča z besedami: "Že po prvih straneh pisatelj potegne bralca v napet preplet cele drame. Sicer pa avtor sam poudarja, da njegovo delo ni roman. Piše: 'Osebnost poznani ljudi, ki so vse to doživljali.'"

— Pariško gledališče "Theatre des Nations" prireja vsakoletne mednarodne festivale in se prireditve udeležujejo dramske in operne skupine z vseh delov sveta. Posebna žirija podeljuje nagrade in je prvo nagrado za leto 1960 prejela opera iz Frankfurta in sicer za operi "Lulu" (avtor Alban Berg) in "Elektra" (avtor Richard Strauss). Generalni intendant Harry Buckwitz je prejel prvo nagrado za režijo, sopranistka Helga Pilarczyk za glavno vlogo v operi "Lulu" in dirigent Georg Solti za izvedbo obeh del.

— Koncem novembra 1960 so se poljski književniki zbrali na svoj 11. kongres v mestu Sopot. Po dogodkih v letu 1956 so književniki odstranili z vodilnih mest vse člane partije, vendar so morali kmalu nato popuščati pritisku vlade in partije. Tik pred kongresom sta v imenu partije Krasko, član CK in prosvetni minister Galinski v posebnih izjavah opozorila književnike, kakšno mora biti njih obnašanje in delo. Poudarila sta, da vlada želi, da morajo pisatelji in pesniki ustvarjati tako, da "bodo imeli ideološko in politično podvoro širokih množic in mora njih ustvarjalno delo korakati vzporedno z ustvarjanjem vsega naroda." Krasko je obsodil abstraktno smer v likovni umetnosti in glasbi, dasi je dopustil možnost eksperimentiranja z modernimi smermi. Galinski je sicer obsodil ustvarjanje v dobi stalinizma, ko je bilo vse "temno in suženjsko", vendar je terjal v imenu vlade, da mora biti "pisanje književnikov realistično". Glavni govornik na kongresu je bil predsednik zveze pisateljev Jaroslaw Iwaskiewicz, ki je podčrtaval sodelovanje z mladino in ljudskimi množicami. Resolucija na kongresu pa je bila polna politič-

nih gesel. V njej je tudi odstavek, ki pravi, da morajo pisatelji popisovati dobo Hitlerjevega divjanja po Poljski in Evropi v letih 1939-1945.

— "Komunist", ideološko glasilo sovjetske komunistične stranke, je prinesel članek, ki trdi, da so v protikomunistični filozofski polemiki "meščanski" filozofi spreminili taktiko in so sedaj končali pri zgolj imanentni kritiki komunizma. Prof. Jožef Rochenski OP, ki predava filozofijo v švicarskem Friburgu in kot priznan strokovnjak ravnatelj je Institutu za Vzh. Evropo, je na članek odgovoril: "Stališče Ryhovskega do p. Wetterja, prof. John Wilda, J. P. Sartra, Lefebvra in podpisanega — kot petih predstavnikov "buržuj-ske filozofije", ki jih imenoma navaja — je še vedno začetno, vključno napredku, ki je dosegel v zadnjih letih. Ryhovskij si je naredil shemo in se trudi s citati, ki jih iztrga iz konteksta, podpreti svojo trditev, namreč, da vsi ti filozofi priznavajo počelo komunizma in ga hočejo podreti od znotraj nazven "kot črvi, ki počela komunizma glodajo v notrini". To je res za Marcusa in morda drži tudi za Lefebvra. Toda nobenega drugega filozofa in sovjetologa ne poznam, ki bi izhajal iz takega stališča. Kolikor zadeva mene osebno — isto smem reči tudi o prof. Wetterju — nisem nikoli niti pomislil na to, da bi tako ravnal. Filozofske premise komunizma so, kot sem vedno poudarjal in sedaj ponavljam, neresnične in često absurde. Pogosto so utemeljene zgolj na željenih mislih, ki so mnogo krat povrhu še med seboj v protislovju. Zame (in kolikor vem za nobenega mojih kolegov na evropskih univerzah) ni nikoli prišlo v vprašanje priznati to neskljenjeno in neresnično zmetanino. V tem oziru se moje za držanje od začetka, kar delam na tem področju, ni nič izpremenilo." Friburški filozof potem naglašja, naj se sovjetski filozofi ne varajo — ni nobenega kompromisa. Članek "Komunista" naravnost dokazuje, kako so gospodujoči krogi Rusije postali nemirni zaradi v živo zadevajoče kritike te filozofije. Zato se v odgovoru zatekajo k zmerjanju. Toda: "Dokler bomo mogli, bomo diskutirali o komunizmu, neega nesmislu, njegovih primitivizmih in zlih delih in sicer z našega stališča."

— Drama "Jesusov proces" (avtor Diego Fabbri) je v Parizu doživela ogromen uspeh. Za francoski oder je delo predelal pisatelj Thierry Maulnier. Oder je bil v eni izmed največjih pariških dvoran in sicer v Švartni palaci, kjer je bilo prostora za 16.000 gledalcev. Pri jubilejni 300. predstavi je bil navzoč tudi kardinal Feltin.

"GLAS" je štirinajstdnevnik. Izdaja ga Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, R. Mejía, FCNDFS, Buenos Aires, Argentina. Ureja Ruda Jurčec. Tiska tiskarna "Baraga", Pedernera 3253, Buenos Aires.